

kunne afgive det gamle Garnisonssygehus i Rigensgade. Dette synes ikke at være Tanken efter Lovforslaget, som det her foreligger, idet det her udtrykkelig hedder: Sølvgadens Kaserne (selve Kasernen); det, man der undtager, er vel dels Gymnastikskolen, og dels har man vel tænkt paa Sygehuset, der overhovedet ikke for det gamle Sygehus' Vedkommende er nævnt her i Lovforslaget. Ogsaa paa dette Punkt kunde jeg ønske at faa Oplysning af den højtærede Minister, der kunde danne Grundlag for de kommende saglige Overvejelser indenfor et Udvalg.

Da dette Lovforslag i Sommer blev vedtaget her i Tinget efter to Behandlinger, savnende den tredie Behandling, var Forholdet dette, at det var saa lidet oplyst som sjældent set ved noget Lovforslag, og at der kun havde været Adgang til meget ringe Forhandling derom. Nu er Lejligheden givet til nærmere Overvejelse. Det ærede Medlem Hr. Pürschel sagde, at der kunde ikke findes noget fornuftigt Formaal for, at vi i Sommer havde standset denne Lovs Gennemførelse. Det ærede Medlem føjede umiddelbart efter til, at der var dog adskillige praktiske Spørgsmaal, der kunde overvejes i et Udvalg — han nævnte selv nogle saadanne. Alleråde det vilde jo være et fornuftigt Formaal for en Udsættelse af Lovens Behandling; og jeg haaber da, at det ærede Medlem glæder sig ved, at vi har kunnet give ham Lejlighed til denne nærmere Drøftelse. Saa sagde imidlertid det ærede Medlem — og deri var han enig med den ærede Ordfører for Partiet Venstre (L. A. Hansen) —, at det var underligt, at det radikale Venstre og Socialdemokratiet havde benyttet Grundlovens § 80 til at standse en Lov; for vi havde været imod denne Paragraf, § 80. Jeg tror dog ikke, det er saa svært at forstaa dette. Vi har staaet overfor denne Paragraf med Kritik; vi blev imidlertid nødt til at finde os i, at den indførtes i Grundloven, og naar dette er Tilfældet, kan det dog fornuftigvis ikke være saaledes, at den anvendes i de Tilfælde, hvor det ærede Medlem har Lyst til at anvende den, nemlig naar der er Tale om Ekspropriation af Jord til Husmandsbrug, men at den ikke maa anvendes i de Tilfælde, hvor der efter vor Mening er tilstrækkelig Grund til Anvendelse af denne Bestemmelse, altsaa overfor Ekspropriationer, som efter vor Mening ikke har noget rimeligt og berettiget Formaal.

Det ærede Medlem Hr. Pürschel sagde, at dette var Misbrug af en Grundlovsbestemmelse, thi vi vidste godt, at det

ikke var Meningen, at Grundloven skulde bruges til noget saadant. Ja, vi vidste naturligvis godt, at det var det ærede Medlems og det konservative Partis og Partiet Venstres Mening; vi vidste godt, at det var imod Ekspropriationer, tilsigtende sociale Fremskridt, de ærede Partier ønskede at benytte denne Grundlovsparagraf. Men der kan jo findes andre Formaal. Og tilstrækkeligt til at gøre, at der ikke her er Tale om et Misbrug, er det, naar vi benytter denne Bestemmelse til at hindre en Gennemførelse af Foranstaltninger, knyttede til en Ekspropriation, som efter vor Mening er ubegrundet, hvor der ikke foreligger en fornøden Begrundelse til Ekspropriation; og det gør der efter vor Formening ikke i dette Tilfælde.

Den ærede Ordfører for Partiet Venstre sagde, at det var ejendommeligt at se, at det radikale Venstre og Socialdemokratiet benyttede en Mindretalletens Appelret overfor et Lovforslag. Jeg forstaaer ikke, hvori det forunderlige der ligger. Det kan ikke være det ærede Medlem ukendt, at vi for vort Vedkommende paa vort Program har Ønsket om en saadan Appelrets Indførelse i Grundloven ved Adgang til Folkeafstemning overfor saglige Spørgsmaal, som vækker den dertil fornødne Interesse i Rigsdagen og i Befolkningen. Jeg for min Del kan tilføje, at jeg føler mig ganske overbevist om, at et Led i Bestræbelserne for at modvirke den Krise, som i mange Henseender findes i det parlamentariske Liv i Europa, ogsaa i Danmark, vilde være Gennemførelsen af Folkeafstemninger som et Led i vor Forfatning; og der er da for vort Vedkommende intet som helst underligt i, at vi benyttede Muligheden for en saadan Appel, hvis denne Mulighed overhovedet kunde findes. Vi havde forsøgt det ved at fremsætte Forslag om Folkeafstemnings Anvendelse. Det lykkedes ikke. Vi har da ogsaa anvendt den Bestemmelse, Grundloven her gav, til Gennemførelse af denne Opfattelse, som vi gjorde os til Talsmænd for, ganske vist ikke i Forventning om, at det skulde lykkes os at forhindre Lovens Gennemførelse, men i Forventning om, at der dog skulde blive Mulighed for at faa dette Spørgsmaal til rolig Overvejelse paa et Tidspunkt, hvor de Stemninger, vi stod overfor, ikke var saa voldsomme, og Presset ikke saa overvældende, som Tilfældet var ved Afstemningen her i Sommer.

Jeg kan her føje til, at det forekommer mig at have sin Betydning, at denne Overvejelse nu finder Sted paa en anden Baggrund, end vi stod overfor i Sommer, en